

Politiek

Politiek

• De avondklok	38
1 Wat is politiek?	42
2 Op wie ga jij stemmen?	44
• Politieke partijen	46
3 Stromingen in de politiek	48
4 De parlementaire democratie	50
5 Wie bestuurt Nederland?	52
6 Het parlement	54
7 Gemeente en provincie	56

Praktisch:

- Leerboek blz. 38 t/m 57
- Uitleg digitaal per hoofdstuk (zien mijn site)
- <https://mevrouwgroenewegen.jimdofree.com/maatschappijleer/the-ma-3-politiek-mavo/>
- Oefeningen digitaal maken op:
<https://www.themas.online/workbook/theme/59>
- Voortgangstoets POLITIEK(weging 2,5%) IN WEEK 10 SAMEN MET CRIMINALITEIT

1. Wat is Politiek?

[clip: Hoe wordt Nederland bestuurd?](#)

- **Politici - democratisch** gekozen
- Zij maken **keuzes**, bedenken **maatregelen** en nemen **beslissingen** over hoe een land, een provincie of gemeente bestuurd moet worden
- Over zaken van **algemeen belang** (belastingen/ bezuinigingen)
- Politici **besturen** namens het volk (het volk regeert !)
- Geholpen door **ambtenaren**; samen vormen ze de **overheid**

-
- A colorful illustration of a town square. In the foreground, there is a fountain with water spraying upwards. The square is surrounded by various buildings, including a large red building with many windows, a yellow building, and a blue building. There are trees and a clear sky in the background.
- **Democratie**: het volk heeft **invloed** op **politieke besluiten**
  - Directe democratie: **referendum**- een **volksstemming** over één bepaald onderwerp
  - Indirecte democratie: verkiezingen- wij kiezen **volksvertegenwoordigers** die namens ons beslissingen nemen
  - Politiek **beïnvloeden** door bv.
    - deskundigen
    - pressiegroepen (handtekeningen, demonstreren, staken)
    - lobbyisten
    - kiezers /peilingen
    - burgerinitiatief
    - spreekrecht
    - media
    - zelf de politiek in

2. Op wie ga jij stemmen?

[clip: verkiezingen](#)

[clip: politieke partijen, wat zijn dat?](#)

[clip: Links en rechts](#)

Links

Progressieve uitgangspunten

Overheid zorgt voor zwakkeren

Actieve overheid t.a.v. hulp/zorg

Rijken betalen meer belasting

Milieu beschermen

Het principe van gelijk(waardig)heid

Midden

Rechts

Conservatieve uitgangspunten

Persoonlijke en economische vrijheid en verantwoordelijkheid

Passieve overheid t.a.v. hulp/zorg

Gunstige regelingen voor ondernemers en bedrijven

Milieu ondergeschikt aan economie

Geen grote nadruk op gelijke behandeling

Nadruk op strenge straffen

2. Op wie ga jij stemmen?

[clip: verkiezingen](#)

[clip: politieke partijen, wat zijn dat?](#)

[clip: Links en rechts](#)

Verkiezingen:

- 18 jaar
- Nederlands Nationaliteit
- (gemeente 5 jaar legaal wonend in)
- Actief kiesrecht
- Passief kiesrecht

Ná de verkiezingen:

Partijen moeten samenwerken:

- Informateur → formateur → COALITIE (polderen, compromissen sluiten)
- Oppositie

3. Stromingen in de politiek [clip: politieke stromingen](#)

	Socialisme	Confessionalisme	liberalisme
Waarden	<ul style="list-style-type: none"> • Gelijk waardigheid • Solidariteit • Gelijke kansen	<ul style="list-style-type: none"> • Geloof • Naastenliefde • Samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Economische vrijheid • Persoonlijke vrijheid
Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Eerlijke verdeling van: Inkomsten, kennis en macht • Bescherming van zwakkeren	<ul style="list-style-type: none"> • Een samenleving waarin mensen voor elkaar zorgen. • Respect voor het Woord van God (de Bijbel)	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijheid voor mensen om te doen en laten wat ze willen. • Bescherming van deze vrijheid.
Komt op voor	<ul style="list-style-type: none"> • Mensen met weinig geld • Mensen met minder kansen	<ul style="list-style-type: none"> • Gezinnen met kinderen • Christelijke instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Werkende burgers en ondernemers • Bedrijven
Rol overheid	<ul style="list-style-type: none"> • Actief: ongelijkheid tegengaan	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt, alleen als er geen andere hulp is.	<ul style="list-style-type: none"> • Passief alleen zorgen voor de veiligheid

4. De parlementaire democratie

[clip: waarom is Nederland een democratie?](#)

[clip: democratie: wie is de baas?](#)

[clip: drie gescheiden machten](#)

Grondwet: rechten plichten van burgers én overheid

Vrije verkiezingen: in het geheim stemmen

Macht ligt bij het parlement: iedere wet moet worden goedgekeurd

Drie gescheiden taken → Trias politica

Wetgevende macht → Parlement (en ministers)

Uitvoerende macht → Ministers (dagelijks bestuur)

Rechtsprekende macht → Rechters

5. Wie bestuurt Nederland?

**Staatsvorm: republiek of koninkrijk
democratie of dictatuur**

Staatshoofd : president of koning

- Nederland= Parlementaire democratie onder een constitutionele monarchie
- Overheid bestaat uit:
  - Landsbestuur
  - Provinciaal bestuur
  - Gemeente bestuur
  - Waterschap
  - Europees bestuur

[Clip: Nederland is een monarchie](#)

Kabinet-Rutte III

beoogde bewindsleden d.d. 20 okt. 2017, 20.00 uur, wijzigingen voorbehouden

 = minister
 = staatssecretaris

*en ontwikkelingssamenwerking

nb: OCW = Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, VWS = Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[film: bestuur van Nederland](#)

De Overheid (het bestuur Nederland)			
Staatshoofd:	Koning Willem Alexander		
Bestuurslaag:	Landelijk:	Provincie:	Gemeente:
	Kabinet	Provincie bestuur	College van bestuur
Hoofd van het bestuur	Minister President	Commissaris van de koningin	Burgemeester
	& staatssecretarissen		
Het bestuur	Ministers	Gedeputeerde statenleden	Wethouders
De controle	1 ^e en 2 ^e kamer	provincieraad	gemeenteraad

De rechtsstaat:

[clip: drie gescheiden machten](#)

Drie gescheiden taken → Trias politica

Wetgevende macht → Regering en Staten Generaal

Uitvoerende macht → Regering/dagelijks bestuur

Rechtsprekende macht → Rechters

6. Het parlement

- **Parlement:**

- Eerste kamer → indirect gekozen via provinciale verkiezingen
- Tweede kamer → direct door het volk gekozen

- **Taken parlement:**

- (mede)wetgeving → wetsvoorstellen → aanpassen of indienen → goed of -afkeuren
- controle ministers → laatste check van wetsvoorstellen → goed of -afkeuren

- **Rechten parlement:**

t.a.v. wetgevende taak: stemrecht: recht van amendement, recht van initiatief
t.a.v. contralerende taak: vragenrecht, motierecht, motie van wantrouwen,
recht van interpellatie, enquêterecht

[clip: Hoe werkt de Tweede kamer?](#)

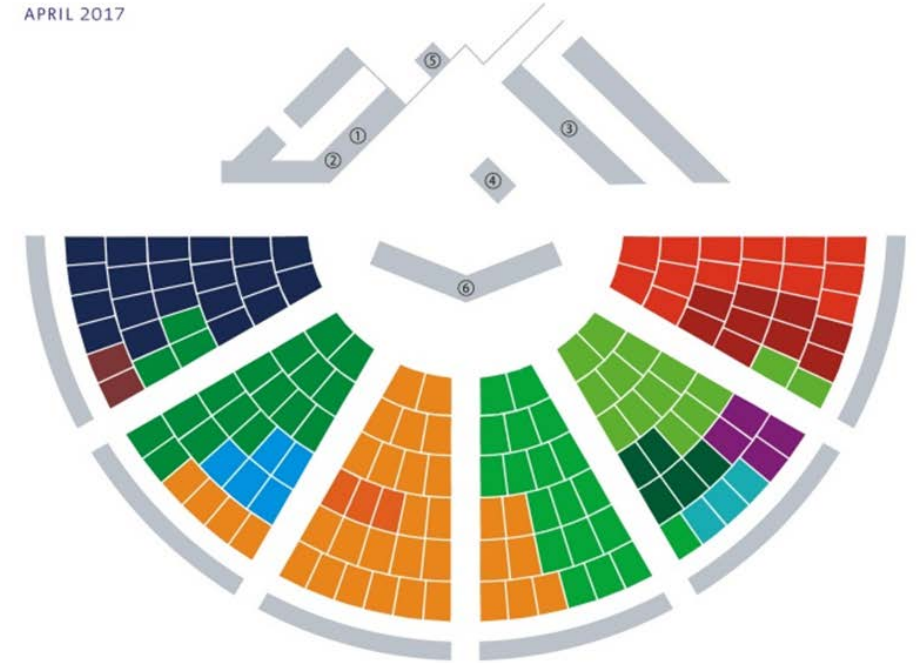
[clip: de Eerste kamer](#)

[clip: Hoe wordt de Eerste kamer gekozen?](#)

Zetelverdeling plenaire zaal

APRIL 2017

ZETELS

VVD	33	SP	14	SGP	3	1 Voorzitter
PVV	20	PvdA	9	DENK	3	2 Griffier
CDA	19	ChristenUnie	5	Forum voor Democratie	2	3 Kabinet (vak-K)
D66	19	PvdD	5			4 Medewerkers Verslag en Redactie
GroenLinks	14	50PLUS	4			5 Spreekgestoelte
						6 Interruptiemicrofoons

7. Gemeente en provincie

- 12 provincies
- 400 gemeenten

De gemeente

- Dagelijks bestuur
- Gemeenteraad

[clip: Wat doet de gemeenteraad](#)

- 1 x per 4 jaar verkiezingen
- taken: stemmen

controleren B & W

De Overheid (het bestuur Nederland)			
Staatshoofd:	Koning Willem Alexander		
Bestuurslaag:	Landelijk:	Provincie:	Gemeente:
	Kabinet	Provincie bestuur	College van bestuur
Hoofd van het bestuur	Minister President	Commissaris van de koningin	Burgemeester
Het bestuur	Ministers & staatssecretarissen	Gedeputeerde statenleden	Wethouders
De controle	1 ^e en 2 ^e kamer	provincieraad	gemeenteraad

-
- Ná verkiezingen overlegt de gemeenteraad welke partijen en wethouders gaan besturen
  - De burgemeester
    - leidt de vergaderingen van B&W en gemeenteraad
    - hoofd van brandweer en politie
    - leiding in noodsituaties
    - bewaakt openbare orde
    - de regering benoemt een burgemeester voor 6 jaar
  - Taken gemeente: zorg, jeugdzorg, bijstand, leerplicht enz.

[Clip: invloed op besluitvorming in de gemeenteraad](#)

De provincie

- Tussenlaag tussen regering en gemeenten

[clip: Hoe werkt de provincie?](#)

[clip: hoe werkt het waterschap](#)

Bv. Aanwijzen woongebieden, recreatiegebieden, wegen enz.

[clip: wat doet de provincie Zuid Holland?](#)

De Overheid (het bestuur Nederland)			
Staatshoofd:	Koning Willem Alexander		
Bestuurslaag:	Landelijk:	Provincie:	Gemeente:
	Kabinet	Provincie bestuur	College van bestuur
Hoofd van het bestuur	Minister President	Commissaris van de koningin	Burgemeester
Het bestuur	Ministers & staatssecretarissen	Gedeputeerde statenleden	Wethouders
De controle	1 ^e en 2 ^e kamer	provincieraad	gemeenteraad